

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/227/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913215882
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6913215882.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Korytár, s. r. o., Trnava, Sladovnícka 13, IČO: 47 243 279, proti odporcovi: E. J., nar. XX. XX. XXXX, štátny občan SR, bytom A. XXX, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Lučenec, J. Kráľa 5/A, za účasti vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Námestie legionárov 5, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 983,42 € s prísl., o odvolaní odporcu a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/1/2014-60 zo dňa 18. 11. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok prvostupňového súdu zrušuje a vracia vec súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 983,42 €, úrok z omeškania do času zosplatenia vo výške 3,43 €, úrok z poskytnutej istiny vo výške 160,66 € a zmluvnú pokutu vo výške 12,76 €, tiež poplatok za výpis z účtu vo výške 8,94 € a nahradiť trovy konania, za zaplatený súdny poplatok 60 € a trovy právneho zastúpenia 657,53 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa vedený v X. banke, a.s., č. ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: „Navrhovateľ v podanom návrhu žiadal zaviazať odporcu na zaplatenie žalovanej sumy, ktorá vyplýva zo zmluvy, ktorú dňa 25.9.2002 uzavrel navrhovateľ s odporcom a ide o úverovú zmluvu č. 5209002333, ktorou sa navrhovateľ zaviazal odporcovi poskytnúť revolvingový úver s výškou úverového rámca 30 tis. Sk a odporca sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť dohodnuté úroky. Odporca však nedodrжал platobnú disciplínu, porušil úverové podmienky, preto ho navrhovateľ vyzval dňa 28.7.2011 na úhradu dlžnej sumy 1169,21 eur a ku dňu podania návrhu predstavuje dlh odporcu podľa doplneného návrhu istinu, teda výšku dlžnej sumy úveru bez úrokov z úveru do času zosplatenia vo výške 983,42 eur, úroku vo výške 160,66 eur, zmluvnej pokuty vo výške 12,76 eur, úroku z omeškania vo výške 3,43 eur a poplatku za výpis z účtu vo výške 8,94 eur.

K obsahu návrhu sa písomne vyjadril odporca, ktorý žiadal svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlniť a uviedol, že keďže je v zlej finančnej situácii predmetnú sumu nie je schopný zaplatiť.

Na strane odporcu vstúpil do konania vedľajší účastník, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení žiadal návrh zamietnuť, keďže dojednanie o možnosti prečerpania poskytnutého úverového rámca, teda čerpania peňažných prostriedkov nad rámec poskytnutého úveru považujú za neplatný právny úkon. Poukázal na to, že podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a tiež RPMN a ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak teda odporca reálne čerpal peňažné prostriedky vo výške 2806,77 eur a navrhovateľovi už zaplatil na

daný úverový rámec sumu 3943,37 eur, má zato, že navrhovateľ bez právneho titulu žiada odporcu na zaplatenie žalovanej sumy. Podľa neho zmluvná pokuta bola dohodnutá podmienená, čo nie je v súlade s § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu bol viazaný na zosplatenie úveru, ktoré však nenastalo priamo porušením zmluvnej povinnosti, ale až zaslaním výzvy zo strany navrhovateľa, teda na jeho požiadanie. Tiež namietal formálnu nedostupnosť úverovej zmluvy, spôsobenú drobným ťažko čitateľným písmom v kombinácii s množstvom neprehľadných povinností ukladaných odporcovi ako úverovému dlžníkovi.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu navrhovateľa na pojednávaní, pričom pojednával a rozhodol v neprítomnosti odporcu, ktorý svoju neúčast' žiadal ospravedlniť, ďalej sa oboznámil s úverovou zmluvou zo dňa 25.9.2002, úverovými zmluvnými podmienkami, splátkovým kalendárom, písomnými vyjadreniami účastníkov a po takto vykonanom dokazovaní zistil nasledovný skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 25.9.2002 úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a vydání a používaní platobnej karty YES, v zmysle ktorej bol dohodnutý úverový rámec vo výške 30 tis. Sk s výškou mesačnej splátky po 1200,- Sk s termínom splatnosti vždy k 20-temu dňu v mesiaci. Zo zmluvy vyplýva, že jej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia uvedené na rube tejto listiny a samostatnom liste, pričom klient svojim podpisom potvrdzuje, že je oboznámený s úverovými zmluvnými podmienkami, sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné a že ich považuje za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Odporca však nedodržiaval zmluvné podmienky a poskytnutý úver v dohodnutej lehote nevrátil a ku dňu podania návrhu dlhuje navrhovateľovi sumy uvedené vyššie.

Súčasťou tejto zmluvy sú aj úverové zmluvné podmienky nachádzajúce sa na rube tej istej listiny, na ktorej sú v plnom rozsahu uvedené ustanovenia hlavy 6 upravujúce podmienky poskytnutia revolvingového úveru a čerpanie a splácanie revolvingového úveru. Tieto úverové zmluvné podmienky obsahujú aj dohodnuté sankcie za čerpanie nad rámec úveru, poplatky za poskytnuté služby a dohodu o úročení úveru a podmienkach jeho zvyšovania.

Úverová zmluva včetně zmluvy o revolvingovom úvere patria medzi tzv. absolútny obchod, v dôsledku čoho sa spravujú obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov (§ 261 ods. 3, písm. d/ Obchodného zákonníka), preto sa Obchodný zákonník aplikuje vždy vtedy, keď lex specialis - Zákon o spotrebiteľských úveroch, či zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. nemajú osobitnú úpravu. Ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka obsahujú len obmedzenia pri konkrétnom formulovaní obsahu spotrebiteľských zmlúv z hľadiska ochrany práv spotrebiteľa. Ak sa nejedná o právo, či povinnosť upravené zmluvou ani v lex specialis aplikuje sa Obchodný zákonník. Ten v § 273 ods. 1 pripúšťa, aby časť z obsahu zmluvy bolo možné určiť aj odkazom na obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzatvárajúcim zmluvu známe, alebo sú k návrhu pripojené. Tým, že zmluva na určité obchodné podmienky, ktoré sú k zmluve pripojené hoci nie neoddeliteľne odkáže, stávajú sa súčasťou zmluvy. Súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané (viď rozsudok NS ČR z 27.3.2008 Sp. zn. 26Cdo 2317/2006).

Súd má preto za to, že aj keď úverové zmluvné podmienky neboli obsiahnuté priamo v úverovej zmluve a nie sú podpísané účastníkmi, toto nemá za následok nedodržanie písomnej formy pri uzatváraní zmluvy o revolvingovom úvere a teda ani neplatnosť zmluvy v zmysle § 40 ods. 3 OZ. V hlave 6 úverových zmluvných podmienok sú konkretizované podmienky za splnenia ktorých dochádza k nadobudnutiu účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere a podľa hlavy 5 sa zmluva o revolvingovom úvere stáva platnou samotným podpisom zmluvy a účinnou okamihom prvého čerpania finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej karty a to až po jej riadnej a včasnej aktivácii. Úverová karta je riadne a včas aktivovaná, ak je aktivovaná v súlade s obsahom ustanovení úverových podmienok. Zmluvné strany si dohodli aj úverový rámec vo výške 30 tis. Sk (hlava 8, § 4). Účinnosť zmluvy o revolvingovom úvere nastala dňom, keď odporca po prvýkrát použil úverovú kartu na výber peňazí z bankomatu, čo odporca skutočne aj realizoval.

Súd má preto za to, že predmetná zmluva nie je neplatná, ako to vyplýva z prvej strany podpísanej úverovej zmluvy, jej neoddeliteľnou súčasťou sú uvedené úverové podmienky a odporca svojim

podpisom potvrdil aj oboznámenie sa s týmito podmienkami, takto teda došlo k platnému uzavretiu zmluvy a to aj ohľadne tých jej častí, ktoré sú upravené v úverových zmluvných podmienkach.

Revolvingový úver znamená opakujúci sa úver, pri ktorom vzniká medzi poskytovateľom a klientom dlhodobý vzťah a ten klientovi umožňuje čerpať finančné prostriedky kedykoľvek ich potrebuje a to aj opakovane do výšky dohodnutého úverového rámca. V prípade takéhoto čerpania platí mesačné splátky, ktoré po zohľadnení dohodnutého úroku a poplatku, či za správu účtu sa pripočítavajú na jeho účet. Na rozdiel od bežných spotrebiteľských úveroch, pri revolvingovom úvere nie je možné vopred stanoviť RPMN a preto spotrebiteľ najneskôr v čase uzatvárania zmluvy musí byť písomne informovaný o úverovom limite, ročnej úrokovej sadzbe a poplatkoch platných od doby, keď bola zmluva uzatvorená, podmienkach za ktorých môže byť zmenená a doplnená, postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy. V tomto konkrétnom prípade bol odporca o týchto podmienkach platného vzniku zmluvy o revolvingovom úvere písomne informovaný. Chýbajúci údaj o RPMN nemá za dôsledok sankciu neplatnosti zmluvy v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Odporca totiž ako spotrebiteľ tento úver riadne čerpal a teda došlo k riadnemu uzavretiu zmluvy.

Účastníci si v úverových zmluvných podmienkach dohodli aj povinnosť odporcu platiť v rámci pravidelnej mesačnej splátky okrem dohodnutých úrokov a príslušnej časti úveru aj pravidelné poplatky, napr. poplatok za výpis, aj nepravidelné poplatky, teda poplatok za výber z bankomatu, či zablokovanie karty. Pretože odporca nepochybne užíval platobnú kartu aj na výbery z bankomatu, zanikla by mu povinnosť platiť poplatky s tým spojené len v prípade, že by šlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku a tak je tomu aj v prípade mesačného poplatku za vedenie účtu.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka namietal aj primeranosť zmluvnej pokuty a sankčných úrokov z omeškania, avšak súd má zato, že zmluvná pokuta vo výške 8 % z celkovej dlžnej čiastky nie je neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1, 2, 4, písm. k/ Občianskeho zákonníka a taktiež ani sankčný úrok z omeškania vo výške 0,08 % denne, preto odporcu zaviazal aj na zaplatenie týchto súm a návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu vyhovel.

O povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi trovy konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal právo na náhradu trov konania voči odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Trovy pozostávajú zo súdneho poplatku zaplateného navrhovateľom za podaný návrh vo výške 60,- eur a z trov jeho právneho zastúpenia, keďže bol v konaní zastúpený advokátom a to za tri úkony právnej služby po 61,41 eur v zmysle advokátskej tarify + 2 x režijný paušál 7,81 a 1 x za 8,04 eur + 20 % DPH (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd a účasť na pojednávaní). Ďalej trovy pozostávajú aj z náhrady cestovného právneho zástupcu navrhovateľa podľa § 16 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v spojení s § 7 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách - cesta na pojednávanie Trnava - Rimavská Sobota a späť osobným motorovým vozidlom SUBARU Legacy EČ TT XXX ER (480 km x 0,183 eur + 8,8 x 480/100 x 1,53 eur = 87,84 eur + 64,62 eur + 20 % DPH, teda 182,95 eur) a trovy pozostávajú aj z náhrady za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. za 14 polhodín x 13,40 eur + 20 % DPH, teda 225,12 eur. Spolu trovy právneho zastúpenia sú v sume 657,73 eur.

Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je odporca povinný uhradiť tieto trovy konania právnenmu zástupcovi navrhovateľa na jeho účet“.

V súlade s § 204 OSP voči rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie odporca a vedľajší účastník. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že súd návrh zamietne a zaviazá navrhovateľa aj na náhradu trov konania, prípadne v súlade s § 221 písm. h) OSP rozsudok zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vedľajší účastník a odporca podali odvolanie z dôvodu, že prvostupňový súd nesprávne právne vec posúdil, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. neúplne zistil skutkový stav.

Poukázali na to, že v súlade s § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z. účinného v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy sa vyžadovala konkretizácia úrokov a poplatkov v zmluve, na základe čoho by pre spotrebiteľa bolo zrejme, akú odplatu má za poskytnutý úver uhradiť. Táto požiadavka je zvlášť zvýraznená v prípadoch, keď sa jednalo o revolvingový úver. Úroky a poplatky neboli určito a konkrétnym spôsobom dojednané v zmluve o úvere. Mali byť výlučne súčasťou hlavnej časti úverovej zmluvy, teda listiny

obsahujúcej spotrebiteľskú zmluvu samotnú, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. Nepostačuje len neurčité a nezrozumiteľné uvedenie vo všeobecných úverových podmienkach.

Vo všeobecných úverových podmienkach v hlave 7, § 7 a § 9 je len neurčitý odkaz na úroky a poplatky bez konkretizácie, pričom sa odkazuje na ďalší dokument resp. brožúru - sadzobník poplatkov, ktorý zo strany odporcu nebol ani podpísaný. Uvedené nemožno považovať za platné dojednanie odplaty v písomnej podobe a naplnenie zákonného ustanovenia § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolatelia poukázali na analogický právny záver Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013: „V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní zakladajúce zmluvnú pokutu zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale výlučne súčasťou listiny obsahujúcej spotrebiteľskú zmluvu samotnú, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis“. Ak aj zákon účinný v čase uzatvorenia zmluvy neukladal povinnosť uvádzať ročnú úrokovú sadzbu, nie je možné za účelom dosiahnutia úmyslu zákonodarcu, s ohľadom na ust. § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z. toto naplniť bez uvedenia úrokovej sadzby a konkretizácie poplatkov. A to zvlášť v prípadoch kedy je obtiažne určiť RPMN. Navrhovateľ poskytol odporcovi čiastku vo výške 2 806,77 €, odporca uhradil čiastku vo výške 3 943,37 € a ešte ho súd prvého stupňa zaviazal na ďalšiu úhradu, čím došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane navrhovateľa.

Odvolatelia poukázali na to, že navrhovateľ, ktorého hlavným predmetom podnikania je predaj spotrebiteľských úverov, musí rešpektovať zákonné mantinely a je povinný podmienky svojich produktov nastaviť tak, aby boli v súlade s platnými právnymi predpismi. Pokiaľ predajca v spotrebiteľských úveroch v snahe čo najvýhodnejšie úver predat', nastaví podmienky úveru tak, že odporujú zákonu, potom sa nemôže rovnaký predajca alibisticky brániť, že je obtiažne určiť vopred niektoré z kritérií, ako napr. RPMN, úroky, resp. poplatky, keď už prvotné natavenie produktu uskutočnené výhradne predajcom, nezodpovedá princípom zákona.

V zmysle kalendára sa za čerpaný úver považuje iba suma 2806,77 €, pričom pri vzniku povinnosti odporcu vrátiť úver predčasne, má navrhovateľ nárok len na zaplatenie čerpanej listiny úveru, ale už nemá v takomto prípade nárok na prípadnú zmluvnú pokutu (rozsudok KS v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/180/2012 zo dňa 12. 06. 2013). Namietali záver súdu prvého stupňa ohľadom primeranosti zmluvnej pokuty vo výške 8 % z omeškanej čiastky a sankčného úroku vo výške 0,08 % denne (hlava 9 § 2 ÚP), čo vykazuje znaky neprijateľnosti, najmä s poukazom na kumuláciu sankcií a výšku požadovaných sankcií popri zákonom nároku na úrok z omeškania.

Odvolatelia poukázali na to, že napriek tomu, že úverové podmienky boli zo strany odporcu podpísané, vzhľadom na jednodielnosť a miniatúrnosť ich textu, predformulovanosť a typizovanosť znenia, možno mať pochybnosti o ich individuálnom vyjednaní aj vo vzťahu k daným zmluvným pokutám.

Navrhovateľ sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, rozsudok okresného súdu zrušil v súlade s § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vrtil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v súlade s § 221 ods. 2 OSP.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danej veci bolo nesporné, že účastníci uzatvorili dňa 25. 09. 2002 úverovú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní a používaní platobnej karty YES.

Na predmetný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať zákona č. 634/1992 Zb. (účinný v rozhodnom čase) o ochrane spotrebiteľa, ktorý ustanovoval niektoré podmienky podnikania významné pre ochranu spotrebiteľa, úlohy verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa a oprávnenia spotrebiteľov, združení spotrebiteľov alebo iných právnických osôb založených na ochranu spotrebiteľa.

Na účely tohto zákona sa rozumie:

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti,
- b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby,

Spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Tak ako správne konštatoval súd prvého stupňa išlo o takýto typ zmluvy.

V súlade s ustanovením § 23a zákona č. 634/1992 Zb (účinného v rozhodnom čase), typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Typová zmluva nesmie obsahovať

- a) neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán.

Aj na daný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať prednostne ustanovenia občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukazuje na záver Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 10.06.2013, ktorý už skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Zákonodarcu prijal predmetné ustanovenie, z dôvodu odstránenia nejasností pri aplikácii práva na spotrebiteľské vzťahy, nešlo novú úpravu, ale len o odstránenie nejasností pri aplikácii práva, t.j. upresnenie použitia právnych predpisov. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva (v obchodnom zákonníku a v občianskom zákonníku), aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia nastala až po uzatvorení zmluvného vzťahu, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba expressis verbis vyjadriť doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské zmluvy. Predmetný zmluvný vzťah je potrebné posudzovať prednostne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Aj pokiaľ ide o výklad a aplikáciu ustanovení, je potrebné v právnej veci aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Je totižto náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61 Cb 221/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z. z. (1. 1. 2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 "spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie". Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takého zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd nepochybuje a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ sa spotrebiteľom. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikácia prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1. 1. 1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia (porov. tiež 5 MCdo 20/09, rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 26/12). V bežných medziľudských vzťahoch sa použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže stretnúť s nepochopením a v rozpore s

princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo môže narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. 06. 2013 vydané v nadväznosti na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/81/2012-279 zo dňa 14. 02. 2013).

Na zmluvný vzťah potom ako všeobecný predpis treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na vyššie uvedené je nesprávne právne posúdenie súdu prvého stupňa, že predmetný zmluvný vzťah sa spravuje Obchodným zákonníkom, a teda nesprávne prvostupňový súd aplikoval aj ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka podľa, ktorého časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

Zmluvný vzťah je potrebné posúdiť v súlade so zákonom č. 258/2001 Z. z. účinným v čase uzatvorenia zmluvy ako špeciálnym právnym predpisom a Občianskym zákonníkom, ako všeobecným právnym predpisom a z tohto hľadiska posúdiť aj obsah zmluvných dojednaní.

V súlade s § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Ak teda úrok alebo poplatky nie sú uvedené v zmluve nevzniká dodávateľovi nárok na ich plnenie.

V súlade s ustanovením § 23a zák. 634/1992 Zb. typová zmluva nesmie obsahovať

- a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán,
- b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa z dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

V ďalšom konaní vzhľadom na vyššie uvedené posúdi prvostupňový súd nárok v súlade so zákonom 258/2001 Z. z., zistí, či zmluvný vzťah spĺňa náležitosti v súlade s týmto zákonom, aplikuje ustanovenie § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z., posúdi určitosť zmluvných dojednaní, neprimeranosť podmienok, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a ako všeobecný predpis bude na daný vzťah aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V súlade s § 224 ods. 3 OSP súd prvého stupňa, rozhodne aj o náhrade trov v novom rozhodnutí o veci.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.